

Корнієнко-Зенкова Н. М. Створення державою передумов для реалізації конституційного права людини знати свої права та обов'язки

У статті розглядається недосліджена в літературі проблема створення державою передумов належної реалізації конституційного права кожного знати свої права та обов'язки. Досліджуються міжнародно-правові акти щодо відповідного обов'язку держави зі створення таких передумов. Аналізуються форми забезпечення цих передумов, законодавчі, адміністративні та інші заходи, необхідні для ефективних гарантій прав і свобод людини в Україні, зокрема взаємодія держави з міжнародними програмами і проектами.

Ключові слова: передумови реалізації права знати права, законодавчі заходи, адміністративні заходи, освіта в галузі прав людини, загальна правова освіта, захист прав людини.

Korniienko-Zienkova N. Creation by the state of preconditions for realization of the constitutional right of the person to know the rights and duties

The article deals with the problem of creating by the state the prerequisites for the proper implementation of the constitutional right of everyone to know their rights and obligations. We study international legal acts concerning the corresponding duty of the state to create such prerequisites. Forms of ensuring these prerequisites, legislative, administrative and other measures necessary for effective guarantees of human rights and freedoms in Ukraine, including interaction of the state with international programs and projects are analyzed.

It was noted that in December 1998 the UN General Assembly adopted a Declaration on the Right and Obligation of Individuals, Groups and Organizations to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms. According to the Declaration, the main responsibility and duty to promote and protect human rights and fundamental freedoms lies with the state. Each state carries out such legislative, administrative and other measures, which are necessary for ensuring effective guarantees of rights and freedoms. The State is responsible for the adoption of legislative, judicial, administrative or other appropriate measures to promote the understanding of all its civilian, political, economic, social and cultural rights by all persons under its jurisdiction.

It is argued that by promoting the understanding of each of its civil, political and other rights by the said legislative, administrative, judicial and other appropriate measures, the preconditions for the implementation of the right guaranteed by Article 57 of the Constitution of Ukraine to know their rights and obligations should be created and ensured by the said legislative, administrative, judicial and other appropriate measures. However, the forms of provision of such prerequisites, as practice shows, can be very diverse.

In particular, such forms include measures in connection with the All-Ukrainian week of law, the publication of specialized target educational and scientific-practical literature (textbooks, manuals, thematic practical and scientific-practical comments of legislation on various issues, etc.), school education in the field of human rights as the most important and necessary form of creation and provision of prerequisites for the implementation of the constitutional human right to know their rights and responsibilities, general law education – self-education, in the implementation of which an important role belongs to library institutions, the interaction of the state with the relevant target national and international programs and projects that are subordinated to the promotion of the protection of human rights and the development of a rule-of-law in Ukraine.

It is concluded that certain steps have been taken by the state to create and ensure the preconditions for the implementation of the rights guaranteed in Article 57 of the Constitution of Ukraine to know their rights and obligations. At the same time, the activity in this sphere is not systematic and consistent, decisions taken are often not fulfilled, due to the lack of interest of the authorities in this area, the lack of proper organization in the activities of bodies and officials of state power.

Key words: preconditions for the realization of the right to know the rights, legislative measures, administrative measures, education in the field of human rights, general legal education, protection of human rights.

УДК 342.7

*Тетяна Анатоліївна Костецька,
старший науковий співробітник
відділу конституційного права
та місцевого самоврядування
Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України,
кандидат юридичних наук, доцент*

КОНТРОЛЬ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ, ЙОГО ВИДИ

Постановка проблеми. Однією з найбільш складних та значущих проблем у контексті загальної тенденції побудови в Україні демократичної, правової, соціальної держави, формування і розвитку життєздатного громадянського суспільства є визначення та здійснення цілісної системної стратегії функціонування інформаційної сфери, її правового забезпечення. Підкреслюючи значення інформаційної сфери, фахівці наголошують, що від неї в сучасний період «напрямку залежить

рівень піднесення соціально-економічного, політичного і культурного розвитку будь-якого сучасного суспільства», а «ефективне використання забезпечить побудову інформаційного суспільства в країні та її інтеграцію у світовий інформаційний простір» [1, с. 79].

Водночас існування проблем у названій сфері суспільних відносин, визнання необхідності розвитку інформаційного законодавства, проведення системної кореляції з вирішення питань захисту та забезпечення основних прав, цінностей і соціально-економічних інтересів людини, суспільства і держави, побудови в умовах відкритого суспільства ефективної системи інформаційної безпеки України було підтверджено чинною владою на спеціальних парламентських слуханнях [2].

У наш час, як наголошують фахівці, все ще відсутнє чітке уявлення про зміст стратегії розвитку інформаційних процесів у сучасному суспільстві та їх наслідки. Існує тенденція до зростання стану незахищеності членів світового співтовариства від негативних інформаційних загроз, впливів на політичну, економічну та інші системи тієї чи іншої держави [3, с. 114–115].

Утім, актуальною в практичному і теоретичному сенсі, що визнається, є потреба наповнення національного інформаційного простору об'єктивною, достовірною інформацією, спрямованою на формування та зміцнення національної свідомості з метою консолідації українського суспільства та вироблення, за висловом фахівців, імунітету до ворожих інформаційних впливів, запобігання внутрішнім конфліктам на ґрунті інформаційного протистояння [4, с. 13]. Особливо гострими означені питання постають в умовах сучасного стану гібридної війни, яка ведеться проти України, коли існує зростаючий інформаційний вплив іноземних держав на вітчизняний інформаційний простір, домінування агресивно налаштованих російських мас-медіа, блокування національного контенту на окупованих територіях. Адекватна змістовна відповідь на інформаційну війну проти українського суспільства, держави стає надзвичайним завданням.

Зрозуміло, що успішне функціонування та розвиток цієї важливої сфери суспільної діяльності не може відбуватися стихійно та безконтрольно, а тому потребує певного владно-організуючого впливу з боку держави. Значущою постає проблема вироблення нових науково-обґрунтованих концептуальних засад збалансованої державної інформаційної політики, основними напрямками якої є, зокрема, забезпечення: доступу кожного до інформації; рівних можливостей щодо її створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту; забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень, інформаційної безпеки України; створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства; сприяння міжнародній співпраці в інформаційній сфері та входженню України до світового інформаційного простору тощо (ст. 3 Закону України «Про інформацію»).

Усвідомлення нагальності вирішення існуючих проблем зумовлює не тільки потребу в модернізації процесів формування та реалізації державної інформаційної політики на тлі викликів сучасних глобалізаційних процесів, євроінтеграційних прагнень нашої держави, завдання побудови інформаційного суспільства, моніторингу й контролю за її впровадженням.

У контексті проблематики цієї статті можна наголосити, що істотною умовою ефективного функціонування інформаційної сфери загалом є поєднання зусиль спеціально уповноважених на здійснення контролю і нагляду органів державної влади та представників громадського контролю.

Ці питання набувають якісно нового значення у світлі пошуку найбільш ефективних шляхів і суттєвих форм та методів, якісних механізмів взаємозв'язку влади і суспільства у вирішенні завдань і проблем, що стоять перед ними; прийняття зважених владно-управлінських рішень, впровадження контролю громадянського суспільства з метою підвищення відповідальності державних органів за результати відповідних рішень тощо.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, присвячених висвітленню окресленої проблематики в українській юридичній науці, свідчить, що проблемам контролю, контрольної діяльності в інформаційній сфері присвячено незначне коло наукових праць, переважно підготовлених в адміністративно-правовій науці та науці інформаційного права і які стосуються здійснення державної інформаційної політики. Це, зокрема, праці вітчизняних учених: І. Арістової, К. Белякова, В. Брижка, О. Вознесенської, О. Довганя, Б. Кормича, Г. Красноступ, А. Марущака, Ю. Мосенко, Н. Новицької, О. Олійника, В. Пилипчука та ін. На рівні окремих публікацій предметом

дослідження стали, зокрема, адміністративно-правові питання інформаційно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю публічної влади (В. Кравчук).

Окремо слід наголосити, що в науці конституційного права окремих питань, пов'язаних із предметом цього дослідження, у різні періоди становлення і розвитку інформаційних відносин, здійснення державної інформаційної політики торкалися такі, наприклад, вітчизняні дослідники, як: Н. Кушакова, О. Нестеренко, В. Погорілко, В. Серьогін, Т. Чубарук та ін. Утім, комплексні конституційно-правові монографічні розробки відповідної проблематики, які б відповідали сучасним потребам, у вітчизняній юридичній науці на сьогодні відсутні.

Метою статті є визначення конституційно-правових аспектів ролі і значення контролю в інформаційній сфері, характеристика деяких сфер основних його видів: державного та громадського контролю.

Крім того, загальною теоретико-методологічною основою дослідження проблем у межах окресленої тематики можна назвати розробки, присвячені, зокрема, теоретико-правовим питанням контролю, контролю у державному управлінні, зокрема у державному управлінні національними інформаційними ресурсами, таких українських дослідників, як: В. Авер'янов, О. Андрійко, Ю. Барабаш, В. Дрешпак, О. Майданик, Г. Почепцов, О. Соснін, В. Шестак та ін.

Не вдаючись до поглибленого аналізу існуючих підходів, оскільки це є предметом спеціального дослідження, зауважимо, що, на нашу думку, ефективному функціонуванню інформаційної сфери, поступальному її розвитку сприятиме вирішення існуючих проблем в аспекті застосування для обґрунтування конкретних висновків і пропозицій щодо їх подолання, відповідно до обґрунтованої у сучасній спеціальній літературі так званій широкій концепції контролю у демократичній державі як різновиду юридичної діяльності, що одночасно охоплює інститути державного і громадського контролю та враховує існування механізму міжнародного контролю. Її автором є правознавець С. Косінов, який критично проаналізував існуючі, насамперед галузеві, методологічні підходи щодо природи, змісту та видів контролю [5, с. 25].

Основні результати дослідження. Для ґрунтовного, об'єктивного й всебічного аналізу сутності, змісту, визначення поняття такого явища, як контроль в інформаційній сфері, його значення і ролі для розвитку національних інформаційних відносин, становлення інформаційного суспільства, подолання негативних наслідків інформаційної війни, що ведеться проти України, доцільно розглянути окремі проблеми основних понятійних категорій, що входять до змісту досліджуваного поняття. Як зазначається в юридичній літературі, «правове поняття, його внутрішній зміст, обсяг і структура є логіко-сисловою основою для окреслення термінологічного значення у вигляді дефініції, яка узагальнює найістотніші ознаки і взаємозв'язки правового явища» [6, с. 482].

З метою формування досконалого понятійно-категорійного апарату досліджуваної проблематики спершу доцільно зупинитися на такому дискусійному понятті для юридичної науки, як «інформаційна сфера» (далі – ІС), яке входить до терміносполучення, що аналізується. Його законодавче визначення на рівні дефініції у чинному вітчизняному законодавстві на сьогодні відсутнє, однак у спеціальній літературі широковживане.

Зокрема, у науці адміністративного права існують усталені підходи до визначення вказаного поняття, сформовані декілька років тому, зокрема, як «єдиного інформаційного простору України...», а також розуміння багатогранності, багатоаспектності цієї категорії [7, с. 28, 107].

У науці інформаційного права відомий фахівець К. Беляков вважає, що ІС можна розглядати як: 1) інформаційну діяльність; 2) сферу правового регулювання інформаційних відносин. При цьому він називає основні складові національної ІС, які, без всебічного аналізу, наводимо з огляду на потреби характеристики багатогранності відповідного явища, що унеможливорює, на наше переконання, його визначення на рівні уніфікованої дефініції. Такими, зокрема, є: система національних інформаційних ресурсів, система національних масових комунікацій, система забезпечення інформаційної безпеки, національне інформаційне законодавство тощо [1, с. 80–81].

Спробу визначити сутність інформаційної сфери як об'єкта конституційно-правового регулювання, здійснила Т. Чубарук, яка визначає вказану категорію як систему суспільних відносин з приводу збирання, зберігання, використання, поширення інформації (інформаційних відносин), що підлягають правовому регулюванню [8].

Також слід сказати, що науковий інтерес до досліджуваного поняття не припиняється. У межах спеціального адміністративно-правового дисертаційного дослідження з урахуванням довготривалих наукових розвідок пропонується удосконалене поняття ІС як «предметно-територіальний, системно-структурний та юрисдикційний простір вчинення дій щодо збирання, зберігання, обробки, передачі, перетворення та захисту інформації, виробництва інформаційної продукції, надання інформаційних послуг, формування інформаційної інфраструктури, а також забезпечення інформаційних прав, свобод особи, правомірних інтересів учасників інформаційних відносин, публічного інформаційного правопорядку та національної інформаційної безпеки України в цілому, межі якого визначаються властивостями самої інформації, її правовими режимами, а також видами інформаційної діяльності» [9, с. 8]. Загалом погоджуючись із наведеним підходом, зауважимо, що окремі компоненти представленого визначення потребують деякого критичного осмислення.

Не відкидаючи значущості доробку вітчизняних правознавців у цьому напрямі, припускаємо, що теоретико-методологічні підстави подібних досліджень з урахуванням національних особливостей функціонування визнаного соціально-правового явища на сьогодні все ще не остаточно визначені. Як вже наголошувалося, більш пильна увага, порівняно з іншими складовими категоріями поняття контролю в інформаційній сфері, до наведеної категорії є виправданою.

Безумовно, подальші дослідження сутності, змісту, визначення поняття таких явищ, як «інформаційна сфера», «контроль в інформаційній сфері», «державний контроль в інформаційній сфері», «громадський контроль в інформаційній сфері» тощо мають ґрунтуватися на засадах комплексного застосування системи загальнонаукових і спеціально-наукових методів. Серед них провідним є метод аналізу, який є суттю аналітичної (інформаційно-аналітичної) діяльності.

Значення державного контролю, під яким деякі фахівці розуміють «діяльність компетентних державних органів, що полягає у виявленні та усуненні порушень у діяльності суб'єктів інформаційної сфери та можливості застосування до них юридичної відповідальності» [10, с. 151], зумовлена багатьма чинниками. Його параметри моделюють нагальні завдання інформаційної діяльності держави, зумовлені сучасними викликами, тими невідворотними змінами, що сталися в українському суспільстві, в його інформаційній сфері, в медіа-просторі. При цьому унеможливується перетворення контролю на цензуру, яка заборонена на конституційному рівні.

При визначенні сфер громадського контролю у досліджуваній сфері слід зважати на існуючий у науковій літературі підхід до умовного виокремлення сфер цього інституту за основними видами прав людини: політичної, сфери особистих прав людини, соціальної [5, с. 269–277]. Становить інтерес, зокрема, виокремлення сфери реалізації доступності інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування. Певно, що всебічний аналіз сфер громадського контролю в ІС – один із напрямів для подальшого наукового пошуку фахівців.

Слід додати, що здійснення державного і громадського контролю, зокрема, за додержанням інформаційного законодавства є однією з передбачених законодавством гарантій права на інформацію в Україні (ст. 6 Закону України «Про інформацію»), забезпечення якого, як наведено вище, є одним із напрямів державної інформаційної політики в Україні. Здійснення, як визначено, парламентського, громадського та державного контролю за дотриманням прав на доступ до публічної інформації закріплено як їх правову гарантію (ст. 3 Закону України «Про доступ до публічної інформації»).

Серед форм громадського контролю можна назвати, зокрема, інститут запитів на доступ до публічної інформації, інститут звернень громадян, діяльність різноманітних громадських організацій, рухів тощо, які функціонують із різним ступенем правового забезпечення.

Зрозуміло, що напрямів для подальшого наукового та практичного інтересів фахівців до проблем контрольної діяльності в інформаційній сфері існує достатньо.

Висновки. На підставі викладеного можна зазначити, що у налагодженні дієвої системи контролю в національній інформаційній сфері з метою забезпечення її поступального функціонування, розвитку, усунення існуючих негативних явищ тощо головне значення має поєднання зусиль органів державної влади (зокрема, органів парламентського, президентського та парламентсько-президентського контролю), спеціально уповноважених на здійснення контролю і нагляду в ме-

жах наданої компетенції, та форм громадського контролю. Ці питання актуалізуються з точки зору підвищення ефективності демократичних механізмів національного розвитку, взаємовідносин органів публічної влади з громадянським суспільством як зрілої самоорганізації громадян.

Використані джерела

1. Бєляков К. І. Інформатизація в Україні: проблеми організаційного, правового та наукового забезпечення : монографія / К. І. Бєляков. – К. : КВІЦ, 2008. – 576 с.
2. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні» : постанова Верховної Ради України від 3 липня 2014 р. № 1565-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1565-18.
3. Довгань О. Д. Глобалізаційні процеси в інформаційній сфері та їх вплив на інформаційну безпеку / О. Д. Довгань // Часопис Київського університету права. – 2015. – № 1.
4. Бойчук І. В. Засоби масової інформації як інститут громадянського суспільства в Україні (на прикладі західних областей) : автореф. дис. ... канд. політ. наук / І. В. Бойчук. – К., 2014.
5. Косінов С. А. Контроль у демократичній державі: монографія / С. А. Косінов – Х. : Право, 2015. – 360 с.
6. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. – Т. 6.
7. Арістова І. В. Державна інформаційна політика та її реалізація в діяльності органів внутрішніх справ : монографія / І. В. Арістова. – Х. : УВС, 2000. – 368 с.
8. Чубарук Т. В. Конституційні засади правового регулювання інформаційної сфери : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Т. В. Чубарук. – К., 2010.
9. Заярний О. А. Адміністративна деліктологія в інформаційній сфері: проблеми теорії і практики : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук / О. А. Заярний. – К., 2018. – 35 с.
10. Мосенко Ю. Деякі питання вдосконалення контрольно-регуляторних повноважень Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення / Ю. Мосенко // Підприємництво, господарство і право. – К. : Ін Юре, 2010. – № 6. – С. 150–153.

Костецька Т. А. Контроль як необхідна умова функціонування інформаційної сфери, його види

Становлення системи контролю в інформаційній сфері розглядається у контексті існуючих проблем формування і реалізації державної інформаційної політики в сучасний період. Визначаються найбільш суттєві з них. Наголошується на ролі та значенні контролю в інформаційній сфері в подоланні існуючих негативних явищ, сприянні поступальному її розвитку.

Підкреслюється, що істотною умовою ефективного функціонування зазначеної сфери загалом є поєднання зусиль органів державної влади, спеціально уповноважених на здійснення контролю і нагляду, та інституцій і форм громадського контролю. Виокремлюються сфери державного і громадського контролю в інформаційній сфері. Дається загальна їх характеристика.

Вказується на недостатню теоретико-прикладну розробку юридичних аспектів окресленого явища, зокрема, на відсутність у сучасній науці комплексного аналізу конституційно-правових проблем контрольної діяльності в означеній сфері суспільних відносин.

Обґрунтовано доцільність розробки базових понять і визначень, уточнення існуючих категорій з метою формування понятійно-категорійного апарату досліджуваної проблематики. Акцентовано увагу, що подальші дослідження мають ґрунтуватися на засадах комплексного застосування системи загальнонаукових та спеціально-наукових методів. Серед них – метод аналізу, який є суттю аналітичної діяльності.

Ключові слова: інформаційна сфера; контроль; державна інформаційна політика; державний контроль; громадський контроль.

Kostetska T. Control as a necessary condition for the functioning of the information sphere and its kinds

In this article the formation of the control system in the information sphere is considered in the context of existing problems of the formation and implementation of state information policy against the background of the challenges of globalization information processes and the current state of the hybrid war being waged against Ukraine. The most significant of them are determined.

Emphasizes the role and importance of control in the information sphere to overcome existing negative facts and promotion of its steady development.

The role and tasks of the state in ensuring the implementation of the relevant processes are stands out and the need for modernization of the formation and implementation of the state information policy is substantiated. It said that the essential condition for effective functioning of the named sphere of research as a whole is a combination of efforts of state authorities, which are specifically authorized to exercise control and supervision, and institutions and forms of public control.

The areas of state and public control in the information sphere singled out. A general description of their characteristics is given.

It is indicated by insufficient theoretical and applied development of legal aspects of the definite phenomenon. In particular, in modern science there is no comprehensive analysis of the constitutional and legal problems of control activities in the identified sphere of social relations.

The expediency of developing the basic concepts and definitions, refinement of existing categories in order to form a conceptual-categorical apparatus of the studied problem is substantiated.

The author analyzes certain doctrinal approaches to the interpretation of the concept of «control» on the so-called broad concept of control in a democratic state, which simultaneously encompasses institutions of state and public control and takes into account the existence of a mechanism for international control.

It is emphasized that further research of the essence, content, definition of phenomena such as: «information sphere», «control in the information sphere», «state control in the information sphere», «public control in the information sphere», etc., in the legal sense should be based on the principles of integrated application of the system of general scientific and special-scientific methods. Among them – the method of analysis, which is the essence of analytical (information and analytical) activity.

Key words: informative sphere, control, types control, public informative policy, state control, public control.

УДК 349.2

*Максим Петрович Куцевич,
доцент кафедри кримінального права
та кримінології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка,
кандидат юридичних наук*

ТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКА ЯК ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Актуальність обраної проблематики полягає у тому, що злочини у сфері службової діяльності та їх об'єкт зазвичай розглядалися доволі абстрактно. Було розуміння того, що службові злочини порушують порядок управління у тій чи іншій сфері суспільного буття та таким чином здійснюється їхній негативний вплив на суспільні відносини. Однак у контексті їхньої спрямованості на порушення об'єктів інших злочинів, відповідні злочинні посягання досліджувалися доволі фрагментарно. Особливо це стосується тих випадків, коли злочини у сфері службової діяльності завдають шкоди трудовим правам. Як наслідок, багато проблем, що стосуються кримінально-правової кваліфікації злочинів у сфері службової діяльності, якщо вони прямо спрямовані на порушення трудових прав найманих працівників, зокрема в частині розмежування та кваліфікації за сукупністю, залишаються не розробленими та не вирішеними.

Недостатнє дослідження окреслених вище питань зумовлює фрагментарність науково-методичних рекомендацій для органів досудового слідства, прокуратури та суду щодо розслідування та притягнення до відповідальності осіб, що вчинили злочини у сфері службової діяльності, які були спрямовані на порушення трудових прав найманих працівників. Це не сприяє ефективності захисту порушення трудових прав найманих працівників засобами трудового права. Тому окреслення та вирішення проблем кваліфікації злочинних посягань на трудові права матиме практичний ефект, який проявлятиметься у більш ефективному розслідуванні та притягненні до відповідальності осіб, які порушили трудові права найманих працівників, вчиняючи злочин у сфері службової діяльності, а також захисту таких трудових прав найманих працівників.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню злочинів у сфері службової діяльності тією чи іншою мірою присвячено увагу багатьох учених у сфері кримінального права, серед яких Г. Анісімов, О. Бахуринська, О. Дудоров, О. Книженко, В. Кушнір, Д. Михайленко, Я. Остапенко, А. Савченко, Д. Сисоєв, В. Хашев, Д. Шумейко та багато інших. Однак, як вже зазначалося, ці злочинні діяння не були досліджені крізь призму їх негативного впливу на систему трудових прав найманих працівників, а отже, відповідні проблеми кримінально-правової кваліфікації на сьогодні у науці розкриті доволі фрагментарно. Усе це вказує на актуальність та практичну доцільність дослідження проблем кримінально-правової кваліфікації злочинів у сфері службової діяльності, що посягають на трудові права найманих працівників.

Для кращого розуміння проблем кваліфікації та співвідношення злочинів у сфері службової діяльності необхідно звернути увагу на питання об'єкта злочинів у сфері службової діяльності.

Метою статті є аналіз та характеристика трудових прав працівника як об'єкт злочинів у сфері службової діяльності.